

Jaarverslag 2017 Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde

In dit verslag wordt het verenigingsjaar 2017 beschreven van de Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde (GVWS). Achtereenvolgens komen in dit jaarverslag aan bod:

Jubileum 75 jaar GVWS	1
Ledental GVWS	2
Bestuur	2
Vertegenwoordiging bestuur elders	2
Activiteiten	2
Lezingen en symposium GVWS in 2017	3
Lezingen- en symposiumcommissie	3

Groninger
Vereniging voor
Weer- en
Sterrenkunde

1942-2017

Jubileum 75 jaar GVWS

De GVWS heeft in 2017 het 75-jarig bestaan gevierd. De GVWS werd op 14 maart 1942 opgericht als de afdeling Groningen van de Nederlandsche Vereeniging voor Weer- en Sterrenkunde.

*het sterrenkundig laboratorium ca. 1922
(toen nog niet voorzien van sterrenwacht)*

De oprichtingsvergadering vond plaats in het sterrenkundig laboratorium van de universiteit. Daar zijn ook een tijd lang de afdelingsbijeenkomsten gehouden.

Dit pand had als adres Broerstraat 7 en stond naast het Academiegebouw, waar nu een door gebouwen omsloten parkeerterrein is. Het pand is namelijk afgebroken nadat dit in de vroege ochtend van 2 februari 1988 door brand onherstelbaar beschadigd raakte.

Dat de afdeling nu Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde heet, komt omdat afdelingen zich gingen verzelfstandigen in het kader van wijzigingen in de organisatiestructuur van de Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde (NVWS, toen nl. nog zonder het predicaat koninklijk)

De afdeling Groningen heeft op 18 oktober 1991 besloten verder te gaan als Groninger Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde. De GVWS is daarbij door de NVWS erkend als één van haar afdelingen.

Om het 75-jarig jubileum te herdenken, heeft het symposium van 2017 een feestelijk tintje gekregen en werd dit gehouden in 't Vinkhuys, het huidige onderkomen van de GVWS.

*Brand in de sterrenwacht op 2 februari 1988
(in het pand zat toen de Open Universiteit)*

Ledental GVWS

Het jaar 2017 is met vier leden minder gestart ten opzichte van het ledental op 31 december 2016. Dit wegens opzeggingen per 1 januari 2017. Daarna is het ledental met drie gegroeid, waardoor de eindstand van 2017 uiteindelijk één lid lager uitkomt dan de eindstand van 2016.

	2017	1 jan	31 dec
Afdelingsleden		43	46
Ereleden		1	1
		<hr/>	<hr/>
		44	47

Bestuur

Het bestuur van de GVWS was in 2017 informeel voltallig. In het bestuur zaten de vier eerdere leden Aries van Calcar (voorzitter), Reina de Lange (secretaris), Gauke Kuipers (penningmeester en vice-voorzitter) en Klaas Bus (algemeen lid). Algemeen lid Rob Minkels is tijdens de ALV 2017 tussentijds afgetreden. Dit wegens veelvuldig verblijf buiten Groningen. In zijn plaats heeft Sandra de Lepper zich als algemeen bestuurslid gemeld. Haar benoeming zal volgens besluit van de ALV 2017 echter pas formeel plaatsvinden tijdens de ALV 2018.

In 2017 heeft het bestuur formeel vergaderd op 9 februari. Daarnaast is op andere wijzen contact gehouden, zoals per mail, telefonisch en in persoon bij lezingen en andere bijeenkomsten.

Vertegenwoordiging bestuur elders

ALV Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Weer- en Sterrenkunde, 27 mei 2017

Vanuit het GVWS-bestuur waren bij de jaarlijkse ALV van de KNVWS aanwezig voorzitter Aries van Calcar en secretaris Reina de Lange. Deze vergadering is gehouden bij het KNMI in De Bilt. Ook present was GVWS-lid Jan de Boer als secretaris van de KNVWS.

Activiteiten

Lezingen en een symposium

De GVWS had in 2017 zeven avonden met een lezing; en een zaterdagmiddag met vier lezingen tijdens het jubileumsymposium van 25 maart.

Landelijke sterrenkijkdagen en Nacht van de Nacht

Leden van de GVWS hebben medewerking verleend aan activiteiten in het kader van de jaarlijkse landelijke Sterrenkijkdagen tijdens het weekend van 3-5 maart; en tijdens de Nacht van de Nacht op 28 oktober. Dit door hetzij een bijdrage te leveren aan de openstelling van de Blaauw Sterrenwacht in Groningen, hetzij door eigen activiteiten zoals bij de Sterrenwacht Ulrum van GVWS-voorzitter Aries van Calcar.

A Voyage to the Red Planet

Door studenten van de Hanzehogeschool Groningen is op 28 juni 2017 een evenement georganiseerd, getiteld *A Voyage to the Red Planet*. Zoals de naam al doet vermoeden, stond hierbij de planeet Mars centraal. Het was o.a. mogelijk een virtuele ruimtereis te maken. De GVWS is benaderd voor advies; en om tijdens de avond aanwezig te zijn met een stand. Het evenement vond plaats in de Bernouilliborg van de RuG.

DOT

Eind 2017 zijn er weer astronomische onderwerpen in 3D gepresenteerd in DOT, het voormalige Infoversum. Mogelijk dat deze ontwikkeling bij DOT op termijn nieuwe activiteiten voortbrengt waarbij de GVWS aanwezig kan zijn, net zoals dat bij het Infoversum het geval was.

Cursus sterrenkunde

GVWS-leden Jan de Boer en Paul Wesselius hebben ook in 2017 cursussen sterrenkunde gegeven.

Lezingen en symposium GVWS in 2017

<u>Datum</u>	<u>Spreker</u>	<u>Onderwerp</u>	<u>Opkomst</u>
27 januari	Sebastiaan de Vet	Mars: waaiende wind en bewegend zand	30
24 februari (ALV)	ALV/Russ Shipman	De Voyagers	23
15 april	Diederik Roest	De Big Bang	33
22 september	Cees de Jager	Klimaat	26
20 oktober	Paul Wesselius en Jan de Boer	Is er leven buiten de aarde?	34
17 november	Bert Boekschoten	Oudste sporen van leven op aarde	25
15 december	Kees Boele	Buitenaardse intelligentie en hoe te com- municeren	27

Gemiddeld waren 29 personen bij de lezingen aanwezig, van wie 24 lid en vijf niet-lid. Wanneer je het vergelijkt met de aanwezigen in 2016, betekent dit een afname van één persoon per lezing. Uitgesplitst naar leden en niet-leden: het betreft een afname bij de leden; de opkomst van het aantal niet-leden is gemiddeld gelijk gebleven. Hierbij kan worden opgemerkt dat in 2016 één lezing, te weten die van Marco Spaans over aard en oorsprong van zwarte gaten, uitzonderlijk veel toehoorders trok. Dus zonder zo'n uitschieter in 2017 is de opkomst dan ook heel goed te noemen.

Van de leden waren er negen die iedere bijeenkomst aanwezig waren.

Overigens zijn de bovenstaande getallen onder voorbehoud dat iedereen ook daadwerkelijk de presentielijst getekend heeft, want dat is de bron waarop het overzicht is gebaseerd.

Alle lezingen vonden plaats in 't Vinkhuys te Groningen, Diamantlaan 94. Dit jaar nog steeds op de bovenverdieping, maar in een grotere zaal dan de voorgaande jaren.

Symposium 25 maart 2017: Onze Melkweg

Sprekers en hun onderwerpen waren: Prof. Dr. Piet van der Kruit, Kapteyn Instituut RuG, *J.C. Kapteyn en de Melkweg*; Prof. Dr. Ger de Bruyn (IM, overleden 9-7-2017), ASTRON/Kapteyn, *Interstellair medium*; Dr. Timo Prusti, Project Scientist ESA, *GAIA*; Prof. Dr. Amina Helmi, Kapteyn, *GAIA en de Melkweg*. Niek de Kort, voorzitter van de KNVWS, was de dagvoorzitter. De opkomst bedroeg rond de 90 personen, waaronder enkele gasten vanwege het jubileum van de GVWS.

Lezingen- en symposiumcommissie

De lezingen- en symposiumcommissie is eind 2013 geformeerd ter ondersteuning van de organisatie van het lezingenprogramma. Deze commissie bestaat uit vier leden, te weten Jan de Boer, Aries van Calcar, Reina de Lange en Paul Wesselius.

De commissie heeft het lezingenprogramma georganiseerd; en het symposium van 25 maart dat als thema 'Onze Melkweg' kreeg. Daarnaast is het symposium van 2018 voorbereid.

Bij het opstellen van het lezingenprogramma is uitgegaan van zowel onderwerpen die interessant en/of actueel zijn, als van suggesties voor onderwerpen die door leden zijn aangedragen.

De lezingencommissie is bijeen geweest op 1 maart, 11 mei en 14 september 2017.

Afbeeldingen

Pagina 1: laboratorium voor sterrenkunde ca. 1922 (foto Rijksuniversiteit Groningen)

Pagina 1: foto brand voormalige sterrenwacht 1988 (foto *Nieuwsblad van het Noorden*)

Pagina 3: Toren met neerslagradar KNMI De Bilt (foto Reina de Lange) - Deze neerslagradar voldeed niet meer wegens teveel hoogbouw in de omgeving. Daarom is op 12 mei 2017 bij Herwijnen een nieuwe neerslagradar in gebruik genomen.